

Raadsplein besluitvormend

Datum 17 juli 2017

onderwerp   Uitkomsten meicirculaire gemeentefonds 2017
portefeuillehouder   Jan Brink
informant   Dijk, Jan van (2664)
medeopstellers
afdeling   Advisering Concernstaf
bijlagen   Voorstel: Informatienota Uitkomsten meicirculaire gemeentefonds
                          2017
                          Bijlage: Meicirculaire gemeentefonds 2017

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

De budgettaire gevolgen van de meicirculaire 2017 van het gemeentefonds voor de gemeente Zwolle.

Informatienota voor de raad

Datum 19 juni 2017

Onderwerp	Uitkomsten meicirculaire gemeentefonds 2017
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder J.E. Brink

Informant J. van Dijk
Eenheid/Afdeling Concernstaf/CSADV
Telefoon 038 498 2664
Email J.van.Dijk@zwolle.nl
Bijlagen Meicirculaire gemeentefonds 2017

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De budgettaire gevolgen van de meicirculaire 2017 van het gemeentefonds voor de gemeente Zwolle.

Datum 19 juni 2016

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Via deze nota informeren wij u over de (budgettaire) gevolgen van de meicirculaire van het gemeentefonds voor de gemeente Zwolle. De gevolgen verwerken wij in de begroting 2017 (via 2^e berap), begroting 2018 en de meerjarenraming t/m 2021

In de meicirculaire 2017 zijn onder andere de gevolgen van de Voorjaarsnota van het rijk vertaald in een positieve bijstelling van de accresramingen voor het gemeentefonds, zijn de integratie-uitkeringen sociaal domein met inflatie en deels met volumegroei verhoogd. Daarnaast zijn de actuele ontwikkelingen omtrent de overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen verwerkt.

In de uitwerking onderscheiden we de gevolgen voor de volgende onderdelen van het gemeentefonds:

- Algemene uitkering
- Sociaal domein uitkeringen
- (Overige) Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Eerst wordt ingegaan op de belangrijkste onderwerpen, vervolgens zijn per jaarschijf de mutaties aangegeven.

Kernboodschap

De budgettaire gevolgen van de meicirculaire voor Zwolle in beeld brengen en hoe deze in de begrotingscyclus te verwerken.

Consequenties

De belangrijkste onderwerpen uit de circulaire zijn:

- Accresramingen.

De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename van het gemeentefonds betreft het accres. Op basis van de rijksuitgaven uit de Voorjaarsnota / rijksbegrotingen worden de volgende accresmutaties verwacht, ten opzichte van de in de PPN 2018-2021 verwerkte uitgangspunten. (septembercirculaire 2016)

In mln.€	2017	2018	2019	2020	2021
Accres (per jaar)	156	206	124	-1	50
Accres (cumulatief)	156	362	486	485	535

De hogere accresramingen worden grotendeels verklaard door hogere inflatie die doorwerkt in een hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting. Het accresbedrag voor 2017 is inclusief de structurele doorwerking vanuit 2016 ad € 44 mln. De incidentele verrekening over 2016 wordt ook in 2017 uitbetaald.

- VNG-betalingen

Vanaf 2018 vinden geen rechtstreekse betalingen uit het gemeentefonds aan derden meer plaats. Dit betekent dat de bekostiging van de door de VNG uit te voeren gezamenlijke gemeentelijke activiteiten wordt gewijzigd. De onttrekking uit het gemeentefonds voor de VNG wordt omgezet in een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Vervolgens dragen de gemeenten hun aandeel (op basis van aantal inwoners) af aan de VNG. Per saldo een budgetneutrale verwerking.

Datum 19 juni 2016

- **BTW-compensatiefonds:**
Op rijksniveau is voor het BTW-compensatiefonds een plafond bepaald van ca. € 3,2 mrd (2016). Het plafond wordt jaarlijks aangepast met het accrespercentage en eventueel door taakmutaties. Het rijk maakt jaarlijks een inschatting van de verwachte BTW-uitgaven van de gemeenten (en provincies). Het verschil tussen plafond en verwachte uitgaven wordt verrekend met de gemeenten via het gemeentefonds. Het rijk houdt op begrotingsbasis rekening met een ruimte onder het plafond, de uitgaven worden lager ingeschat dan het berekende plafond. Dit heeft tot gevolg dat het gemeentefonds rekening houdt met een (behoorlijke) compensatie aan de gemeenten. Op basis van de afrekening over 2016 zien we dat de werkelijk gedeclareerde BTW-kosten per saldo € 53 mln. hoger liggen dan geraamd. Voor Zwolle een nadelige correctie van € 0,4 mln. De vraag is hoe de BTW-kosten (landelijk) zich de komende jaren gaat ontwikkelen. Door de groei van de economie, meer armslag voor de gemeenten, ligt het in de verwachting dat er meer geïnvesteerd gaat worden met daardoor een toename van de BTW-kosten en een hoger risico voor de gemeenten dat de thans geraamde ruimte onder het plafond lager wordt. De thans berekende ruimte onder het plafond is ca. € 100 mln. in 2017 oplopend naar € 500 mln. in 2021. Om het risico op terugbetaling te beperken zijn wij voornemens ingaande de begroting 2018 een behoedzaamheidsmarge aan te houden van € 0,75 mln. oplopend naar € 1,5 mln. vanaf 2020 (overeenkomend met landelijk € 100, mln. oplopend naar € 200 mln.). Op basis van werkelijkheid vindt verrekening met de algemene middelen plaats. Jaarlijks zullen wij de behoedzaamheidsmarge monitoren en zonodig bijstellen.
- **Uitkeringen sociaal domein.**
De uitkering neemt in totaal (landelijk) met ca. € 300 mln. toe. Voor een groot deel is dit het gevolg van de loon- en prijsbijstelling over het jaar 2017 (met structurele doorwerking). Daarnaast is voor het onderdeel Wmo, vooruitlopend op het bestuurlijk overleg tussen de VNG en het rijk, de groeiruinimte 2018 toegevoegd. Ook is een correctie op de uitname herinstromers Wlz met ingang van 2017 doorgevoerd ten gunste van de gemeenten en is de tranche extramuralisering 2018 toegevoegd.
Bijzonder aandachtspunt is de lagere bijdrage van € 2 mln. op het onderdeel jeugd 18+. De oorzaak hiervan is onduidelijk. Thans wordt actie ondernomen om helderheid over deze verlaging te krijgen.
Met ingang van 2017 wordt een aanpassing in de verdeling van de WSW-middelen doorgevoerd. De uitkering wordt gebaseerd op de betalende gemeente in plaats van het kenmerk woongemeente. Voor Zwolle een positief effect.
De voorgenomen overheveling per 2018 van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering wordt uitgesteld.. Eerst moeten er afspraken gemaakt worden over de structurele indexering van de betreffende budgetten. Besluitvorming is aan het nieuwe kabinet.
- Via de integratie- en decentralisatieuitkeringen worden nieuwe middelen beschikbaar gesteld voor verhoogde asielinstroom, beter benutten, aanpak jihadisme, bed, bad- en broodregeling en middelen in het kader van de arbeidsmarktregio (waarvan Zwolle centrumgemeente is) voor impuls klantprofielen, impuls grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling en economische zelfstandigheid.

voorstel

Datum 19 juni 2016

Financiën

Samenvatting financiële uitkomsten

In tabel 1 zijn de financiële uitkomsten die ten gunste of ten laste van de algemene middelen komen weergegeven. In 2017 is sprake van een incidenteel voordeel van ca € 1,1 mln., voor 2018 een voordeel van € 2,4 mln. oplopend naar een structureel voordeel van € 3,0 mln. in 2021.

Tabel 1 Uitkomsten meicirculaire 2017

(bedragen cumulatief x € 1).	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo resultaat algemene uitkering	1.097.000	2.430.000	3.165.000	2.620.000	3.000.000
Saldo resultaat uitkeringen sociaal domein	pm	pm	pm	pm	pm
Saldo resultaat integratie-/decentralisatie-uitkeringen	-	-	-	-	-
Totaal te verrekenen met de algemene middelen	1.097.000	2.430.000	3.165.000	2.620.000	3.000.000

Nadere onderbouwing van de uitkomsten.

1. Algemene uitkering:

Tabel 2 Mutaties in de algemene uitkering tov PPN 2018-2021 en Berap 2017/1.

(bedragen x € 1).	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene mutaties:					
1. Accres + overige algemene mutaties	720.000	2.610.000	3.510.000	3.420.000	3.780.000
2. Correctie ivm hogere prijsinflatie			-170.000	-290.000	-470.000
3. Correctiepost BTW-compensatie		-750.000	-1.125.000	-1.500.000	-1.500.000
4. Verdeeltechnische aanpassingen	270.000	570.000	950.000	990.000	1.190.000
5. Verdeeltechnische aanpassingen oude jaren	107.000				
Specifieke- en taakmutaties:					
6. Bommenregeling	77.000				
7. Gewijzigde bekostiging VNG activiteiten		385.000	402.000	402.000	402.000
8. Armoedebestrijding ouderen	37.000	37.000			
Totaal mutatie algemene uitkering	1.211.000	2.852.000	3.567.000	3.022.000	3.402.000
Te ramen uitgaaf(stel)posten ivm taakmutaties:					
9. Bommenregeling	-77.000				
10. Gewijzigde bekostiging VNG activiteiten		-385.000	-402.000	-402.000	-402.000
11. Armoedebestrijding ouderen	-37.000	-37.000			
Totaal resultaat op de algemene middelen	1.097.000	2.430.000	3.165.000	2.620.000	3.000.000

Toelichting:

De ramingen van het accres zijn hiervoor al op hoofdlijnen toegelicht. Het accres komt in totaal € 3,8 mln. structureel hoger uit. Echter in het accres houdt het rijk voor de jaren 2019 t/m 2021 rekening met een hoger inflatiepercentage dan wij in de perspectiefnota hebben opgenomen. Om een gelijk uitgangspunt te houden wordt een correctie vanwege inflatie toegepast.

Vanwege het risico op terugbetaling aan het rijk van de op begrotingsbasis uitgekeerde middelen inzake het BTW-compensatiefonds hanteren wij een behoedzaamheidsmarge van € 0,75 mln. in 2018 oplopend naar € 1,5 mln. vanaf 2020 (zie toelichting hiervoor).

Datum 19 juni 2016

De verdeeltechnische aanpassingen zijn de resultante van ontwikkeling van de gemeentelijke verdeelmaatstaven ten opzichte van de landelijke ontwikkeling van de verdeelmaatstaven en leiden tot een positieve bijstelling van structureel € 1,2 mln. De ontwikkeling van het aantal bijstandsontvangers maakt een belangrijk onderdeel uit van de verdeeltechnische aanpassingen.

Vanaf 2018 worden geen betalingen meer direct aan de VNG uitgekeerd voor gezamenlijke gemeentelijke activiteiten. De hierdoor aan de gemeenten toegedeelde middelen worden vervolgens door de gemeenten aan de VNG overgemaakt.

Voor het ruimen van explosieven wordt via de bommenregeling € 76.000 compensatie ontvangen voor gemaakte kosten. De middelen voor armoedebestrijding onder ouderen waren al in de decembercirculaire 2016 opgenomen en worden ingezet om deze armoede te bestrijden.

2. Sociaal domein uitkeringen

Hiertoe rekenen wij de uitkeringen die via het gemeentefonds worden ontvangen en waarvoor in het kader van de decentralisaties en rijkskortingen – in beginsel - is afgesproken dat de uitvoering binnen de beschikbare middelen moet plaatsvinden.

Tabel 3: Totaaloverzicht middelen in het kader van het sociaal domein

	2017 (bedragen x € 1). (begr/PPN)	2017 (meicirc)	2018 (begr/PPN)	2018 (meicirc)
Integratie-uitkeringen:				
1. Jeugd	33.222.000	34.160.000	33.557.000	31.664.000
2. Wmo 2015 (algemeen)	15.114.000	15.635.000	14.877.000	15.892.000
3. Wmo (oud)	7.822.000	8.030.000	7.822.000	8.115.000
4. Participatie (re-integratie)	4.902.000	5.005.000	5.051.000	5.211.000
5. Participatie (WSW)	12.973.000	13.614.000	12.029.000	12.618.000
Uitkeringen als centrumgemeente:				
6. Wmo - Beschermd wonen	61.065.000	62.302.000	62.953.000	64.228.000
7. Maatschappelijke opvang (MO/VB/OGGZ)	9.995.000	9.973.000	9.995.000	9.973.000
8. Vrouwenopvang	3.545.000	3.582.000	3.278.000	3.301.000
Totaal	148.638.000	152.301.000	149.562.000	151.002.000

Toelichting:

De belangrijkste ontwikkelingen in deze circulaire omtrent het sociaal domein zijn hiervoor al weergegeven. De financiële uitkomsten van deze ontwikkelingen en bijstelling van actuele verdeelmaatstaven leiden er toe dat Zwolle in 2017 € 3,7 mln. meer ontvangt. Hiervan heeft € 1,2 mln. betrekking op de uitkering beschermd wonen die Zwolle als centrumgemeente ontvangt.

De toename in 2018 ad € 1,5 mln. heeft voor € 1,2 mln. betrekking op de uitkering beschermd wonen en is voor een belangrijk deel negatief beïnvloed door een fors lagere bijdrage op het onderdeel jeugd 18+ (ca. € 2 mln.). De oorzaak voor deze verlaging wordt nagegaan.

De mutaties op de uitkeringen zijn nagenoeg geheel het gevolg van algemene bijstellingen en leiden niet tot hogere of lagere gemeentelijke uitgaven. Er ontstaat meer budgetruimte. In 2017 kan hiermee een groot deel van het geprognosticeerde tekort (Berap 2017-1) worden opgevangen.

Voor een deel dat betrekking heeft op taakwijzigingen kan dit wel tot hogere en of lagere gemeentelijke uitgaven leiden. De taakwijzigingen betreffen met name een onttrekking in verband met een

Datum 19 juni 2016

verschuiving naar de zorgverzekeringswet van de intensieve zorg van kinderen met een somatische aandoening.

De hogere inkomsten voor het sociaal domein voor 2017 en 2018 voegen wij toe aan de budgetten voor het sociaal domein en bij het najaarsmoment wordt bepaald of sprake is van over- of onderuitputting op de budgetten.

3. Overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Algemene beleidslijn bij ontvangen integratie- en decentralisatie-uitkeringen is dat de gelden worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn/worden ontvangen. Ingeval er sprake is van taakmutaties die van invloed zijn op een uitkering dan wordt het daarbij corresponderende budget op een stelpost gezet in afwachting van nadere voorstellen/adviezen hoe de taakmutatie in het Zwolse te verwerken. Ingeval er in een lopend begrotingsjaar (of een oud begrotingsjaar) een aanpassing van de uitkering plaatsvindt vanwege verdeeltechnische-, nominale en/of trendmatige aard dan wordt het verschil verrekend met de algemene middelen. De reden hiervoor is dat er van uit wordt gegaan dat het uitgaafbudget voor het lopende begrotingsjaar reëel en op basis van het juist prijspeil is geraamd. In het lopende jaar worden dan ook alleen taakmutaties doorvertaald naar de uitgaafbudgetten.

In tabel 4 zijn de totaalbedragen van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen voor het jaar 2017 en 2018 opgenomen, vervolgens zijn de mutaties toegelicht.

Tabel 4 Totaalbedragen integratie- en decentralisatie-uitkeringen 2017 en 2018

	2017 (bedragen x € 1). (begr/PPN)	2017 (meicirc)	2018 (begr/PPN)	2018 (meicirc)
Decentralisatie-uitkeringen als centrumgemeente:				
1. Veiligheidshuizen	215.000	215.000	215.000	215.000
Decentralisatie-uitkeringen voor Zwolle:				
2. Beeldende kunst	150.000	150.000	150.000	150.000
3. Armoedebestrijding kinderen	583.000	583.000	583.000	604.000
4. Gezond in de stad	70.000	70.000		68.000
5. Jeugd	207.000	207.000	207.000	207.000
6. Peuterspeelzaalwerk	210.000	210.000		
7. Brede impuls combinatiefuncties (sport/onderwijs)	468.000	459.000	463.000	459.000
8. Toezicht en handhaving vergunningverlening	349.000	349.000	400.000	400.000
9. Versterking gemeentelijke aanpak jihadisme	-	60.000		
10. LHBT	20.000	30.000		
11. Bodemsanering	807.000	806.000	807.000	805.000
12. Impuls klantprofielen	-	88.000		
13. Impuls grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling	-	100.000		
14. Economische zelfstandigheid	-	33.000		
15. Voorschoolse voorziening peuters	144.000	144.000	217.000	217.000
16. Verhoogde asielinstream	pm	588.000		
17. Bed-, bad- en broodregeling	-	181.000		
17. Beter benutten/tour de force	-	65.000		
Totaal integratie- en decentralisatie-uitkeringen	3.223.000	4.338.000	3.042.000	3.125.000

Toelichting:

voorstel

Datum 19 juni 2016

Het merendeel van de integratie-uitkeringen blijft ongewijzigd. In de circulaire is bekendgemaakt dat Zwolle de volgende aanvullende middelen ontvangt:

- Ook in 2017 ontvangt Zwolle middelen (€ 60.000) om de lokale integrale aanpak van radicalisering en jihadisme te versterken.
- In 2017 wordt € 10.000 extra ontvangen voor de uitvoering van het LHBT-emancipatiebeleid (regenboogsteden).
- In het kader van beter benutten/tour de force wordt in aanvulling op 2016 € 65.000 ontvangen. In de Berap 2017-1 zijn de uitgaven en de uitkering al meegenomen.
- In het kader van de bed-, bad- en broodregeling ontvangt Zwolle over 2016 nog € 181.000. In het kader van de perspectiefnota zijn hiervoor middelen voor Dato beschikbaar gesteld (twee maal € 120.000).
- In aanvulling op de ontvangsten in 2016 voor verhoogde asielinstroom is de eerste tranche voor 2017 beschikbaar gesteld (incl. laatste deel 2016) ad € 588.000). In de berap 2017-1 is hierop voor een deel al beslag gelegd.
- Het rijk heeft besloten het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad in de jaren 2018 t/m 2021 voort te zetten. Zwolle ontvangt € 68.000 per jaar.
- Zwolle als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio ontvangt middelen voor:
  - Impuls klantprofielen € 88.500 als stimulans om het aantal gemeentelijke klantprofielen op het gewenste niveau te krijgen, als bijdrage aan het realiseren van de banenafpraak.
  - Impuls grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling € 100.000 om bestaande kansen voor bemiddeling van werkloze werkzoekende beter te benutten.
  - Voor de economische zelfstandigheid van vrouwen te vergroten wordt € 33.000 ontvangen. Met het doel vrouwen te stimuleren om stappen te zetten richting de arbeidsmarkt.

De ontvangen gelden voor de bed-, bad- en broodregeling worden voorlopig op concernstelpost geparkeerd in afwachting van nadere informatie over de relatie met de in de PPN 2018-2021 opgenomen budgetten voor Dato. Evenzo worden de gelden voor verhoogde asielinstroom op concernstelpost gezet in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen.

De overige ontvangen middelen zetten wij in voor het doel waarvoor ze worden ontvangen.

Communicatie

De uitkomsten worden in de berap 2017/2 en begroting 2018 en meerjarenraming tot en met 2021 verwerkt.

Vervolg

Via regulier begrotings-/beleidsproces.

Openbaarheid

Openbaar

voorstel

Datum 19 juni 2016

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris a.i.

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 37268

Onderwerp Uitkomsten meicirculaire gemeentefonds 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 27-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 17 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,